

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

#### สมมติฐานของการวิจัย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป รวมทั้งสิ้น 173 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T. 1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปที่เป็นข้อมูลจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ทั้ง 5 ด้าน โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบโดยวิธี  $t$ -test (Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่างผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

## สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านความมั่นคงในอาชีพ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลา การปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่า

2.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่า บุคลากรที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจแตกต่างจาก ผู้มีอายุ 18 – 28 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านงานที่ปฏิบัติ

2.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจใน การปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่าง 4 ด้าน คือ ด้านงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงในอาชีพ และด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการ

2.5 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย แยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับความถี่จากมากไป น้อย

ด้านที่ 1 ด้านงานที่ปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนคนให้พอกับ จำนวนงาน ควรส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม ควรเพิ่มทุนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ชัดเจน ควรแบ่งงานให้แก่แต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน ควรปรับปรุงระเบียบให้ สอดคล้องกับความเป็นจริง ปฏิบัติได้

ด้านที่ 2 ด้านสภาพการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มอุปกรณ์ ป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน ควรปรับปรุงห้องทำงานให้ใหญ่ขึ้น ควรเพิ่มแสงสว่างให้ห้องทำงาน

ด้านที่ 3 ด้านสวัสดิการ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า อยากให้จัดบ้านพักให้แก่ พนักงานส่วนตำบล ควรมีการเบิกค่าที่พักพนักงานส่วนตำบล ควรส่งเสริมให้ทุนการศึกษา ควรเพิ่มเงินค่าศึกษาบุตร ควรเพิ่มเงินค่ารักษาพยาบาล

ด้านที่ 4 ด้านความมั่นคงในอาชีพ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเงินเดือนพนักงานส่วนตำบลให้เหมาะกับค่าครองชีพ อยากให้พัฒนานักการเมืองให้เข้าใจในอาชีพข้าราชการ ควรมีอาชีพเสริมให้พนักงานส่วนตำบล

ด้านที่ 5 ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะ ควรจัดระบบประสานงานกันภายในหน่วยงาน อยากให้ผู้บังคับบัญชาในระดับบริหาร ดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในหน่วยงานให้มากขึ้น ควรมีการประชุมในหน่วยงานเฉพาะพนักงานส่วนตำบลทุกเดือน ควรมีการจัดสัมมนาวิชาการระหว่างพนักงาน

## อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อมร อ่อนรัชชา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อรวรรณ ละมุลจิตต์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับประสิทธิ์ วิวัฒน์ตระกูล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับไกรเวช ทรฤทธิ (2533 : 129) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ชาฤทธิ ชัยพิสุทธิสกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับ ศักดา พื้นชฌฎ (2530 : 46) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร กสิกรไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

อาจเป็นเพราะบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ได้มีการดูแลบุคลากรตามระเบียบบริหารงานบุคคล มีการกำหนดกรอบอัตรากำลังและบรรจุ แต่งตั้งคล้ายหรือเหมือนองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ตามเงื่อนไขของกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติตรงกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ในการทำงาน งานที่ ได้รับมอบหมายมีความสอดคล้องกับตำแหน่งที่รับผิดชอบ ส่วนสภาพการปฏิบัติงานได้มีสร้างที่ ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลครบทุกแห่ง รวมถึงการจัดห้องทำงานอย่างเหมาะสมกับจำนวน พนักงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญชายกับหญิงอย่างเท่า เทียมกันในการปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน และมีอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนและ พอเพียง ในด้านสวัสดิการมีการดูแลค่ารักษาพยาบาล การจัดหาหนี้ในการปฏิบัติงาน มี ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานนอกเวลา มีทุนการศึกษาสำหรับพนักงาน และมีเงินช่วยเหลือ การศึกษาบุตร ประกอบกับมีการจ่ายเงินค่าตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษประจำปี อาทิ โบนัส เป็นต้น ให้กับพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง ตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมีความมั่นคงในอาชีพ ส่งผลถึงความสัมพันธ์ในหน่วยงาน กล่าวคือ งานที่ปฏิบัติได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเพื่อนร่วมงาน เมื่อมีปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ทุกคนพร้อมร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหาอุปสรรค ผู้บังคับบัญชาให้คำปรึกษาหารือในเรื่องการปฏิบัติงาน และมีการดูแลเอาใจใส่กันและกัน

หากพิจารณาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎี อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย มีทัศนคติอย่างที่ว่า (Whit, 1968 : 8) ได้กล่าว ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ ความสุขสบายที่ได้จากสภาพที่ทำงาน ความสุขจาก การทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ทัศนคติต่องานและความพึงพอใจเกี่ยวกับรายได้จากองค์การ และที่ฮอปพอก (Hoppock :1935) ให้นิยามว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สิ่งที ผลผสมผสานของความรู้สึกด้านจิตใจ สภาพร่างกายและสภาพแวดล้อมจนเป็นมูลเหตุให้บุคคลรู้สึก ว่า เขามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเขา ซึ่งพิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยด้านงานที่ปฏิบัติมี ระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านสภาพการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ในหน่วยงาน แต่ที่ทำให้ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัด หนองคาย ไม่อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ายังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบ



ในการก่อให้เกิดความพึงพอใจ ดังเช่นที่ คูเปอร์ (Cooper. 1985 : 31 - 33) เห็นว่าองค์ประกอบ เช่น การได้รับค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม การกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานรวมทั้งความสะดวกในการไปกลับ และสวัสดิการอื่น ๆ ที่เหมาะสม หรือกิลเมอร์ (Gilmer. 380 - 384) เห็นว่าการนิเทศงาน การติดต่อสื่อสารและผลประโยชน์เกื้อกูล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น โดยการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในตำแหน่งหน้าที่ของตน ถือเป็น การปฏิบัติงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) จึงเป็นส่วนหนึ่งของความพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) ความพึงพอใจในงานจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของแต่ละบุคคล โดยมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตโดยทั่วไปของบุคคล ๆ หนึ่งที่มีทัศนคติหรือความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ โดยเฉพาะของผู้ปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวกับงาน (สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ. 133) สิ่งเหล่านี้สะท้อนออกมาให้เห็นว่าสวัสดิการต่าง ๆ ที่บุคลากรต้องการ อาทิ ค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับ การจัดพาหนะในการปฏิบัติงาน ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานนอกเวลา ทุนการศึกษาสำหรับพนักงาน และช่วยเหลือการศึกษานูตร ประกอบกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ประจำปีให้กับพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง ตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอื่น ๆ นั้นจะสัมพันธ์ก่อให้เกิดความพึงพอใจได้ และสิ่งที่น่าสังเกต ก็คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย อาจยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ตามแนวคิดของ อับราฮัม เอช มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) อย่างเพียงพอ เช่น เรื่องเงินเดือนที่ได้รับยังไม่พอต่อการดำรงชีพ การจัดบ้านพักให้แก่พนักงานส่วนตำบล การสนับสนุนครอบครัวในเรื่องของค่ารักษาพยาบาล การศึกษานูตร อย่างนี้เป็นต้น จึงทำให้ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ระดับมาก ยังไม่มากที่สุดตามผลการวิจัย

จากเหตุผลดังกล่าว ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จึงอยู่ในระดับมาก

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

อำเภอฝ้ายไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฝ้ายไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่พบสอดคล้องกับ ประสิทธิ์ วิวัฒน์ตระกูล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อรวรรณ ละมุลจิตต์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ชนัญธิดา ประโยชริต (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัด ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับ ชาฤทธิ ชัยพิสุทธิสกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวม มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฝ้ายไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ชาฤทธิ ชัยพิสุทธิสกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวม มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ อรวรรณ ละมุลจิตต์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ ประสิทธิ์ วิวัฒน์ตระกูล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อาจเป็นเพราะบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยสภาพพื้นที่ของจังหวัดหนองคายมีความคล้ายคลึงกันทางภูมิศาสตร์ ลักษณะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายกัน ด้วยเหตุเพราะว่า การจัดโครงสร้างทางการบริหารจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย มีผู้บังคับบัญชาที่มาจาก การเลือกตั้ง คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งเหมือนกันหรือมีคุณลักษณะคล้าย ๆ กัน โดยการ จัด โครงสร้างทางการบริหารงานแล้วได้เปิดโอกาสให้ทุกเพศ อายุ และระดับการศึกษาเข้ามาทำงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกันตามกรอบตำแหน่งงาน งบประมาณ มาตรฐานต่าง ๆ และอีกประเด็นขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้มีการดูแลบุคลากรทุกคนที่ได้รับสวัสดิการในด้านค่ารักษาพยาบาล มีการจัดสวัสดิการด้านพาหนะสำหรับการเดินทางติดต่อราชการ รวมถึงมีระบบการดูแลผลประโยชน์ของบุคลากรมีความชัดเจน ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกับการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานราชการอื่นๆ ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอก พิจารณาได้จากข้อคำถามในการวิจัยที่แสดงถึงผลการวิจัยข้างต้น

หากพิจารณาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎี ผลการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า “เพศ” เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจ ความแตกต่างเรื่องเพศในเรื่องความพึงพอใจในงานว่า ได้มีการศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากคนอเมริกัน และพบว่า โดยทั่วไปจะไม่ปรากฏความแตกต่างที่สำคัญในเรื่องความพึงพอใจ เพราะผู้ชายและผู้หญิงต่างก็ได้รับผลกระทบไม่ต่างกันจากตัวแปรต่าง ๆ ของความพึงพอใจ เช่น ค่าจ้างเงินเดือน เกียรติภูมิในงานหรือการควบคุมบังคับบัญชาที่ได้รับ แต่เพศจะเป็นตัวกำหนดความพึงพอใจที่แสดงถึงระดับของความพึงพอใจได้ (Charles N. Weaver อ้างในสร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ. 2542 : 137) เห็นได้ในตารางที่ 10 ความพึงพอใจโดยรวมเพศชายมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าเพศหญิง ( $3.87 > 3.85$ ) เมื่อพิจารณารายด้านเพศชายจะมีระดับความพึงพอใจมากกว่าเพศหญิง 4 ด้าน คือ ด้านงานที่ปฏิบัติ



ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านสวัสดิการ ด้านความมั่นคงในอาชีพ ยกเว้นด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า เพศหญิง อาจเป็นเพราะเพศชายในเรื่องการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหา อุปสรรค การรักใคร่นับถือหรือสนิทสนมเมื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น เกิดความผูกพันหรือช่วยเหลือกันจนเป็นปกติหรือเกิดความรู้สึกเป็นธรรมดาไม่ได้ลึกซึ้งเหมือนเพศหญิง

ส่วนกรณี “อายุ” เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีอายุมากขึ้น ตำแหน่งหน้าที่การงานมักจะสูงตามไปด้วย ดังนั้น เขาจึงมีแนวโน้มที่จะพอใจในงานของเขามากขึ้น ซึ่งก็มีเหตุผลหลายประการประกอบอีก เช่น ความคาดหวังในระดับต่ำ และการปรับตัวกับสภาพการณ์ในการทำงานที่ดีขึ้น ทั้งนี้ เพราะเขามีประสบการณ์มากขึ้นนั่นเอง อย่างไรก็ตามก็ปรากฏว่าบุคคลวัยกลางคนอาจจะหวั่นไหว มีความไม่แน่ใจในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนครองอยู่ ทั้งนี้เพราะสถานภาพ (Status) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับเขา สถานภาพสูงย่อมทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีค่าสำคัญ สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุการทำงานน้อยมีแนวโน้มที่จะพึงพอใจน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะการมีความคาดหวังมาก มีการปรับตัวน้อยและอื่น ๆ (สร้อยตระกูล (ศิวานนท์) อรรถมานะ. 2542 : 137) ซึ่งสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตารางที่ 12 ที่อายุ 51 ปีขึ้นไปมีระดับความพึงพอใจระดับมากทุกด้านและมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับสูงกว่าระดับอายุอื่น ๆ ทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าอายุจะสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจเพียงแต่เมื่อพิจารณาโดยรวมยังไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะความคิดที่ว่าคนเราทุกคนมีความคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากผลกระทำที่เขาได้ทำขึ้นและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ไปยิ่งกว่านั้น คนทุกๆ คนต่างมีความชอบในผลลัพธ์ชนิดต่าง ๆ แตกต่างกันด้วย ซึ่งความหมายถึง ว่ามนุษย์เราได้รับการพิจารณาว่ามีความคิดมีการหาเหตุผล และมีการคาดการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตและผลที่ตามมาจากสิ่งต่างๆ ดังกล่าวคือ บุคคลเหล่านี้ก็อาจเลือกวิธีดำเนินการเพียงอย่างเดียวที่เขาคิดว่าดีที่สุดในจากทางเลือกหรือจากวิธีดำเนินการต่าง ๆ ที่มีอยู่ ตามทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom) (พนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ . 2529 : 29)

กรณี “ระดับการศึกษา” จากผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในเรื่องระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะไ้งานในระดับสูงและมักคาดหวังในความพึงพอใจในงานสูงด้วย โดยปกติจะสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ปรารถนาพิจารณาได้จากระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ปวส. หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าจะมีระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีด้านสวัสดิการที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านทำให้สอดคล้องกับที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าระดับการศึกษาสูงมักจะคาดหวังความพึงพอใจในงานสูงด้วย นั้นหมายความว่าระดับการศึกษาที่สูง

อาจมีความคาดหวังในการได้รับการตอบสนองที่สูงกว่าความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยและมั่นคงตามแนวคิดของมาสโลว์ เพียงแต่ยังไม่ได้รับการตอบสนองที่สมบูรณ์จึงปรากฏว่าด้านสวัสดิการยังอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นอาจเป็นเพราะระยะเวลาการปฏิบัติงานนั้นสอดคล้องกับตำแหน่งงาน ความคาดหวัง ตามทฤษฎีความเสมอภาคที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะมุ่งการถูกปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น เราจะพอใจต่อสถานการณ์ของความสมดุล หรือความเสมอภาคเกิดขึ้น เมื่อเรารู้ว่าอัตราส่วนของปัจจัยและผลลัพธ์ของบุคคลอื่นที่ถูกเปรียบเทียบภายในสถานการณ์เดียวกัน (สมยศ นาวิกโร. 2538 : 378 – 379) ดังเช่นตารางที่จะมีระดับความคาดหวังใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านสวัสดิการที่บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี ยังรู้สึกไม่ได้รับการตอบสนองอาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี มีความคาดหวังสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสวัสดิการแรงงาน ที่ว่าสวัสดิการในภาวะปัจจุบันมีความจำเป็นในการตอบสนองขั้นความต้องการของมนุษย์ การคาดหวังของสวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงความก้าวหน้าในการทำงาน ที่องค์การสามารถตอบสนองได้ เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน โบนัส การฝึกอบรม และอื่น ๆ (สร้อยตระกูล (ติวานนท์) ธรรมานะ. 2542 : 145) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพึงพอใจ ในเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน ที่แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจที่แตกต่างกันของงานที่ปฏิบัติ สภาพการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงในอาชีพ และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

จากเหตุผลดังกล่าวมาน่าจะเป็นเหตุผลที่ทำให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1 ผู้บังคับบัญชาควรแบ่งงานให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ตรงกับประสบการณ์ในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน
- 1.3 ผู้บังคับบัญชาควรให้ความยุติธรรมในการปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียมกัน
- 1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดสภาพแวดล้อมเสียง แสงสว่างของสำนักงานให้มีความเหมาะสม
- 1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดที่พักอาศัยให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม
- 1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีเบี่ยงเบนในการปฏิบัติงานนอกเวลาให้เหมาะสม
- 1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเพิ่มเงินเดือนให้มีความเพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- 1.8 การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนควรเป็นไปอย่างยุติธรรม
- 1.9 เมื่อมีปัญหา อุปสรรคในการทำงานทุกคนควรพร้อมที่จะร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหา อุปสรรคนั้น
- 1.10 บุคลากรควรมีการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคายในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเชิงลึก
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย เพื่อหาปัจจัยเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน